

Nederlandse samenvatting van het artikel over intimiteit en seksualiteit bij mensen met dementie (The Development and Validation of Sexuality and Intimacy in Dementia Questionnaire (SIDQ))

Mensen met dementie kunnen behoefte hebben aan nabijheid, affectie, intimiteit en soms ook seksuele expressie. Signalen die met deze behoeften samenhangen zijn niet altijd eenvoudig te herkennen. Door veranderingen in cognitie en communicatie kunnen mensen deze behoeften op een andere manier uiten. Zo kan iemand die zich verbaal niet goed kan uitdrukken, meer lichamelijke nabijheid zoeken. Dergelijk gedrag kan anders worden begrepen, terwijl de achterliggende behoefte aan nabijheid of intimiteit niet altijd direct wordt herkend.

Vragenlijst SIDQ

Om zorgmedewerkers in verpleeghuizen te ondersteunen bij het herkennen van dergelijke signalen en de achterliggende behoeften bespreekbaar te maken, ontwikkelden onderzoekers van het UNO-UMCG een observatievragenlijst, de Sexuality and Intimacy in Dementia Questionnaire (SIDQ). De lijst bestaat uit twee onderdelen: verbale intimiteit en seksualiteit, zoals het uiten van affectie of behoefte aan nabijheid in woorden, en lichamelijke intimiteit en seksualiteit, zoals knuffelen of lichamelijke nabijheid zoeken. De vragenlijst kan bijdragen aan meer persoonsgerichte zorg en een betere afstemming binnen zorgteams en met familieleden.

Bij de ontwikkeling van de SIDQ werden deskundigen, zorgverleners, familieleden en cliëntenvertegenwoordigers betrokken. Vervolgens werd de vragenlijst getest in zeven verpleeghuisorganisaties. In totaal werden 62 vragenlijsten ingevuld door zorgmedewerkers die de betreffende bewoners met dementie goed kenden. De analyses lieten zien dat de SIDQ een betrouwbare en bruikbare vragenlijst is. De vragenlijst bleek duidelijk, relevant voor de zorgpraktijk, betrouwbaar en stabiel in de tijd: herhaalde afnames bij dezelfde persoon geven vergelijkbare resultaten.

Conclusie

De SIDQ is een veelbelovende observatievragenlijst die zorgverleners kan helpen om behoeften aan intimiteit en seksualiteit bij mensen met dementie beter te herkennen. Hierdoor kan de zorg beter aansluiten bij de persoonlijke behoeften en het welzijn van bewoners. Wel is aanvullend onderzoek in grotere groepen nodig om de resultaten verder te bevestigen.